

çoğunluğu mecâzi anlamdadır. Fiziksel anlamda engellilik ve hastalık ile ilgili âyetlerin sayısı oldukça azdır. Görme, İşitme Ve Konuşma Engelliliği Kur’ân’da dünya ve âhirette fiziksel ve mecazi anlamda körlük, sağırılık ve dilsizlikten söz edilmektedir. Fiziksel Anlamda Fiziksel anlamda körlük; gözlerin görme özelliğini kaybetmesi, sağırılık, kulakların sesleri ve konuşulanları duyamaması, dilsizlik konuşma yetisinin yetirilmesi. Kur’ân’da körlük; sorumluluk, değer verme, benzetme yapma, ruhsat bildirme ve tedavi bağlamında; sağırılık ve dilsizlik ise benzetme bağlamında geçmektedir. a) Fiziksel anlamda körlük: Sorumluluk bağlamında; ليس على الاعمى حرج “Köre güçlük yoktur” (Nur, 24/61. Fetih, 48/17) anlamındaki âyet, görme engellilerin savaşa katılma zorunluluğunun bulunmadığını ifade etmektedir. Benzetme bağlamında; Allah, inkâr edip isyan edenler ile îmân edip sâlih amel işleyenleri kör ve sağır ile işiten ve gören insanlara benzetmektedir: مثل الفريقين كالاعمى و الاصم و البصير و السميعهل يستويان مثلا افلا تذكرون “Bu iki zümrenin durumu kör ve sağır ile gören ve işiten kimseler gibidir. Bunların durumları hiç birbirlerine denk olur mu? Hâlâ düşünmez misiniz?” (Hûd, 11/24). Bu âyette, sadece bir durum tespiti ve benzetme yapılmaktadır, yoksa görme ve işitme engelliler yerilip aşağılanmamaktadır. Böyle bir şeyi Allah hakkında düşünmek bile mümkün değildir. Değer verme bağlamında; Allah’a ve Peygambere yönelen görme özürlü insan, inkâr edip isyan eden zengin ve itibarlı insandan daha değerlidir. Bu husus, Abese suresinin ilk on iki âyetinde açıkça bildirilmektedir. Âlemlere rahmet, bütün insanlara peygamber, örnek, uyarıcı ve müjdeci olarak gönderilen Peygamberimiz Hz. Muhammed (a.s.) Mekke’nin ileri gelenlerini dine davet ile meşgul olması sebebiyle bir a’ma ile ilgilenmediği için uyarılmıştır: عبس و تولى ان جاءه الاعمى و ما يد ريك لعله يزكى او يذكر فتنفعه الذكرى اما من استغنى فانت له تصدى و ما عليك الا يزكىو اما من جاءك يسعى و هو يخشى فانت عنه تلهى كلا انها تذكرة فمن شاء ذ كرهو “Kendisine o a’mâ geldi diye

Peygamber yüzünü ek¸ti ve öteye döndü, yüz ¸evirdi. (Ey Peygamberim!) Ne bilirsin belki o a’ma temizlenip arınacak; yahut öğüt alacak da bu öğüt kendisine fayda verecek, kendisini muhta¸ hissetmeyene gelince sen ona yöneliyor, onun sesine kulak veriyorsun, (istemiyorsa) onun temizlenmesinden sana ne, ama sana Allah’a derin bir saygı ile korku i¸inde koşarak geleni bırakıp ondan gaflet ediyorsun; hayır böyle yapma, ¸nkü bu (Kurân sureleri) bir öğüttür, dileyen ondan öğüt alır.” Peygamber efendimiz (a.s.), Mekke’nin zengin ve ileri gelenlerinden Ebu Cehil (Amr ibn Hişâm), Ümeyye ibn Ebî Halef, Abbâs İbn Abdülmuttalib ve Utbe ibn Ebî Rebî’a ile özel bir görüşme yapar, bunları İslam’a davet eder. İslam’ın gü¸lenmesi a¸ısından bu kimselerin Müslüman olmalarını ¸ok arzu eder. Peygamberimiz Ümeyye ibn Halef ile konuşurken Fihri oğullarından Abdullah ibn Ümmi Mektum adında görme özürlü biri gelir ve Peygamberimizden kendisine Kur’ân’dan bir âyet okumasını ister. ‘Ey Allah’ın Peygamberi! Allah’ın sana öğrettiklerinden bana öğret’ der. Peygamberimiz (a.s.), sözünün kesilmesinden hoşlanmaz, yüzünü ek¸tir, ondan yüz ¸evirir ve diğerlerine döner. Peygamberimiz sözünü bitirip kalkacağı sırada vahiy gelir, Abese suresinin konu ile ilgili âyetleri iner. Peygamber efendimiz (a.s.), bu olaydan sonra Abdullah ibn Ümmi Mektum’a ikram etmiş, onunla konuşmuş, hatırını ve bir ihtiyacının olup olmadığını sorarak onunla ilgilenmiştir. Tedavi Bağlamında; Kur’a’da iki âyette Hz. İsa’nın Allah’ın izni ile doğuştan körleri iyileştirdiği ve Yakub (a.s.)’nın kör olan gözlerinin iyileştiği bildirilmektedir. و ابرئ الاكمه و الابرص “Körü ve alacayı iyileştiririm” (Al-i İmrân, 3/49). و تبرئ الاكمه و الابرص باذني “Yine benim iznimle sen doğuştan körü ve alacayı iyileştiriordun” (Mâide, 5/110). Ü¸ âyette Yakup Peygamberin gözlerinin kör olduktan sonra iyileşmesinden söz edilmektedir. Yakup (a.s.), oğlu Yusuf i¸inde döktüğü göz yaşlarından dolayı gözleri kör olmuş, Yusuf'un gömleğini gözlerine sürmüş ve iyileşmiştir. Bu olay, Kur’n'da şöyle anlatılmaktadır: وقال يا اسفى على يوسف و ابيضت عيناه من الحزن فهو كظيم “(Yakup), 'Vah Yusuf'a vah' dedi. Üzüntüden iki gözüne ak düştü, acısını i¸inde saklıyordu" (Yusuf, 12/ 84). اذهبوا بقميصي هذا فالقوه على وجه ابي يات بصيرا "(Yusuf kardeşlerine) bu gömleğimi götürün, babamın yüzüne koyun ki gözleri a¸ılsın" (Yusuf, 12/93). فلما ان جاء البشير القيه

على وجهه
فارتد بصيرا
"Müjdeci gelip gömleği Yakub'un yüzüne koyunca gözleri
açııverdi…" (Yusuf, 12/96). b) Fiziksel anlamda sağırlık: مثل
الفريقين
كالاعمى و
الاصم و
البصير و
السميع هل
يستويان مثلا
افلا تذكرون “Bu iki
zümrenin durumu &kör ve sağır ile gören ve işiten kimseler gibidir. Bunların
durumları hiç birbirlerine denk olur mu?” (Hûd, 11/24). &c) Fiziksel
anlamda dilsizlik: و ضرب الله
مثلا رجلين
اح&#1583.هما ابكم
لا يقدر على
شيئ و هو كل على
موليه اينما
يوجهه لا يات
بخير هل يستوي
هو ومن يامر با
لعدل و هو على
صراط مستقيم &
“Allah, (şöyle) iki adamı misal verdi: Onlardan biri dilsizdir, hiçbir şeye
gücü yetmez, efendisine sadece bir yüktür. Nereye göndersen olumlu
bir sonuç alamaz. Bu, adalet ile emreden ve doğru yol üzere olan kimse ile eşit olur
mu?” (Nahl, 16/76). &MECÂZÎ ANLAMDA Kur'ân'da
körlük, sağırlık ve dilsizlik ile ilgili âyetlerin büyük çoğunluğu
mecazi anlamdadır. Mecâzî anlamda körlük; gözlerin varlıkları
görememesi değil, insanın gerçekleri görememesi yani "kalp
körlüğürdquo;dür. Mecâzî anlamda sağırlık; Allah ve
peygamberin çağrısını duymazlıktan gelmek, ilâhî gerçeklere kulak
tıkamaktır. Mecâzî anlamda dilsizlik; gerçekleri konuşmamak, hak
sözü söylememektir. Yüce Allah, kalbi, aklı ve zihni, gözleri, kulakları
ve dilleri sadece eşyayı değil aynı zamanda gerçekleri anlasın, görsün, duysun
ve konuşsun diye yaratmıştır. و الله
اخرجكم من
بطون امهاتكم
لا تعلمون
شيئا و جعل لكم
السمع و
الابصار و
الافئدة
لعلكم تشكرون
“Allah sizi annelerinizin karınlarından hiçbir şey bilmezken çıkardı;
şükredesiniz diye size kulaklar, gözler ve kalpler verdi” (Nahl, 16/78).
Yüce Allah, &A'raf suresinin 179. âyetinde gerçekleri anlamayan kalp,

gerccedil;ekleri görmeyen göz ve gerccedil;ekleri işitmeyen kulak sahiplerini sapık ve cehennemlik insanlar olarak nitelemektedir. Kur’uân’a baktığımız zaman bu anlamda kafir, müşrik ve münafıklara a’ma denildiğini görmekteyiz.

قل هل يستوي
الاعمى والبصير “Hiç gören ile görmeyen bir olur mu?” (En’uâm, 5/50 bk. Ra’uâd, 13/16).
وما يستوي
الاعمى و
البصير “Kör ile gören bir olmaz” (Fâtır, 35/19-20 . bk. Mümin, 40/58). صم
بكم عمي فهم لا
يرجعون “Münâfıklar, sağır, kör (ve) dilsizdirler” (Bakara, 2/18). صم بكم
عمي فهم
لايعقلون “Kâfirler; sağır, dilsiz (ve) körürler, bundan dolayı anlamazlar” (Bakara, 171) anlamındaki âyetlerde geçen kör ile gören mecazi anlamda olup bununla kastedilen, kâfir ile mümin veya cahil ile âlim veya Allah ile put veya gâfil ile gerccedil;eği gören insandır. Gerccedil;eklere gözlerini ve kulaklarını kapamış olan kâfir, müşrik ve münafıklar, gözlerini, kulaklarını ve gönünü Allah’a ve peygambere açmadıkça ilâhî hakîkatleri anlayıp göremezler. Yüce Allah, Peygamberine şöyle seslenmektedir: وما انت
بهادي اعمي عن
ضلالتهم “Sen körleri sapıklıklarından vazgeçirip yola getiremezsin” (Neml, 27/81. Rum, 30/53). و
من كان في هذه
اعمى فهو في
الاخرة اعمى و
اضل سبيلا “Kim bu dünyada kör olursa o âhirette de körür, yolunu daha da şaşırmıştır” (İsrâ, 17/72) anlamındaki âyette geçen (a’mâ) kelimesi mecâzî anlamda olup kalp gözü kör olan, dünyada Allah’ın gücünü, nimetlerini, varlığına işaret eden delileri ve doğru yolu göremeyen, Allah’a ve Peygamberine îmân etmeyen kimse anlamındadır.

[4] Görüldüğü gibi âyetlerde münafıklar ve âyetleri yalanlayan kâfirler, yerilme bağlamında körler ve sağırlar olarak nitelenmektedir. Hatta Allah bu tür insanların, canlıların en kötüleri olduğunu bildirmektedir: ان شر الدواب
عند الله الصم
البكم الذين
لا يعقلون “şüphesiz yer yüzünde yürüyen canlıların   Allah katında en kötüleri akıllarını kullanmayan sağırlar, dilsizlerdir.” (Enfâl, 8/22). Kâfirler ilâhî gerccedil;ekleri duymazlar, çünkü و
الذين لا
يؤمنون في

اذانهم “inanmayanların kulaklarında bir ağırlık vardır” (Fussilet,41/ 44) Artık bu kimselerin kulaklarına hak söz girmez, Peygamber de onlara gerçeği duyuramaz, çünkün bunlar, akıllarını da kullanmazlar: افانت تسمع الصم و لو كانوا لا يعقلون “Sağırlara hele akıllarını da kullanmıyorlarsa gerçeği sen mi duyuracaksın?” (Yunus, 10/42, Zuhur, 43/40). Âhirette Sağırlık, Körük Ve Dilsizlik Kur'ân’da âhirette körük, sağırlık ve dilsizlikten söz edilmektedir. و من كان في هذه اعمى فهو في الاخرة اعمى و اضل سبيلا “Kim bu dünyada kör olursa o âhirette de körür” (İsrâ, 17/72). و نحشرهم يوم القيامة على وجوههم عميا و بكما و صما و ماويهم حهنم “ Onları kıyamet günün, körler, dilsizler ve sağırlar olarak yüz üstü haşredeceğiz, varacakları yer cehennemdir” (İsrâ, 17/97). Yasin suresinin 65. âyetinde kıyamet günün Allah’n kâfirlerin ağızlarını mühürleyeceği, ellerinin konuşup ayaklarının şahitlik edeceği bildirilmektedir. İbn Abbâs, âhiret körüğün, kâfirlerin kendilerini sevindirecek şeyleri görememeleri; dilsizliği, delil ile konuşamamaları; sağırlığı, kendilerini sevindirecek şeyleri duyamamaları şeklinde yorumlamıştır.[5] Ortopedik Ve Zihinsel Engellilik Ortopedik engellilik:ليس على الاعرج خرح “Topala gülçlük yoktur” (Nur, 24/ 61. Fetih, 48/17). Âyet, yürüme engeli olan insanlara Allah yolunda cihada ve savaşa katılma zorunluluklarının olmadığını bildirmektedir. Zihinsel engellilik: Kur'ân’da zihinsel engellilik hakîkî ve mecâzî anlamda “mecnûn” (deli) ve “sefîh” kelimeleri ile ifade edilmektedir. Fiziksel Anlamda Kur'ân’da hakîkî anlamda zihinsel engellik iftira ve koruma bağlamında geçmektedir. İftira bağlamında. Mekkeli müşriklerin Peygamber efendimize, Firavun’un Mûsâ (a.s.)’a, Nuh kavminin Nuh (a.s.)’a ve diğer kavimlerin peygamberlerine “deli ” diyerek iftira etmeleri bağlamında geçmektedir. Mekke müşrikleri peygamberimize,[6] Firavun Musa (a.s)'a,[7] Nuh kavmi, Nuh (a.s.)'a,[8] Hud kavmi Hud (a.s)'a[9] ve diğer kavimler peygamberlerine deli diye iftira etmişlerdir: كذالك ما اتى الذين من قبلهم من رسول الا قالوا ساحر او مجنون “İşte böyle, onlardan öncekilere hiçbir peygamber gelmemiştii ki, ‘o, bir büyücüdür’ veya ‘o, bir delidir’ demiş olmasınlar” (Zâriyât, 51/52) anlamındaki âyet bu hususu

Görmeye, zıtlık, kendisini Cuma namazına girecek kimse yoksa Cuma namazı yerine evinde öğle namazını kılar. Aklını, melekesini yitiren kimse dinini gözetmekten sorumlu değildir. [19] Bedensel engeli bulunan veya sağlığı yerinde olmayan kimse hac görevini yerine getirmekle yükümlü değildir. Cedit; hac, ancak cedit; yetenlere, imkanı olanlara farzdır. [20] Hasta ve bedensel engeli olanlar, ekonomik imkanları varsa yerlerine vekil bulabilirler. Sabırlı olma bağlamında Bakara suresinin 177. ayetinde muttak ve sık insanlar nitelikleri arasında felccedit;, bunama, kanser ve benzeri bedensel ve zihinsel hastalıklara, zarar ve sıkıntılara [21] karşı sabırlı olanlar da zikredilmektedir. Allah, musibetler karşısında insanların sabırlı olmalarını istemektedir. Biraz korku ve açlık; mallardan, canlılardan ve diğerlerinden biraz noksanlaştırmak suretiyle imtihan edeceğini bildirdiği ayetinin sonunda   بشر الصابرين الذين اذا اصابتهم مصيبة قالوا انا لله و انا اليه راجعون ن ن Sabredenleri maddede. Onlar, başlarına bir musibet gelince   biz şüphesiz (ki her şeyimizle) Allah'a aidiz ve şüphesiz O'na döneceğiz derler   (Bakara, 2/155-156) buyurmaktadır. Böylece Allah, hem insanların musibet ile karşılaşabileceklerini, hem de musibetler karşısında insanların nasıl tavır takınmaları gerektiğini bildirmektedir. Enes b. Malik'in Hz. Peygamber'den naklettiği kutsi bir hadise göre Yüce Allah şöyle buyurmuştur: اذا اخذت كريمتي عبدي في الدنيا لم يكن له جزاء عندي الا الجنة ن Ben kulumu   iki gözetimden kastederek- iki sevgilisiyle imtihan ettiğimde o buna sabrederse, iki gözetim bedel olarak ona cenneti veririm   [22] من اذهبت حبيبتيه فصبر و احتسب لم ارض له ثوابا دون الجنة ن Kimin iki sevgilisi (gözetimden) alır da, buna sabreder ve ecrini Allah'tan umarsa, sevap olarak cennetten başka bir şeye razı olmam   [23] İnsanın hastalık, sakatlık, bedensel veya ruhsal bir sıkıntıya düşmesi sabırlı ve metanetli olabilmesi, inkar ve isyana dalmaması şartıyla kendisi için bir başlangıç ve hıret derecesine sebep olur. ما يصيب المسلم من نصب و لا وصب و لا هم و لا حزن و لا اذى حتى اشوكة يشاكها الا كفر الله بها من خطاياه "Mümin kişiye bir ağrı,

bir yorgunluk, bir hastalık, bir üzüntü; hatta kü&cedilük bir tasa hali isabet edecek olsa, bunlar müminin bir bölüm günahlarına keâret olur ”[\[24\]](#) ان العبد اذا سبقت له من الله من&#1586.لة لم يبلغها بعمله ابتلاه الله في جسده او في ماله او في ولده ثم صبره على ذالك حتى يبلغه المزلة التي سبقت له من الله “Kul, Allah’ın kendisi i¸in takdir ettiği dereceye ameli ile ulaşamazsa, Allah onun canına, malına veya ¸ocuğuna bir musibet verir, sonra ona sabretme gücü ihsan eder ve böylece onu Allah’ın kendisi i¸in takdir ettiği mertebeye ulaştırır”[\[25\]](#) anlamındaki hadisler bu ger¸eği ifade etmektedir. Sabır, Allah’a isyan etmemek, bir imtihan ge¸irdiğinin bilincinde olmak, hata ve kusurlarını gözden ge¸irebilmek, olayları metanetle karşılayabilmektir. Sabretmek; hastalanınca tedavi olmamak, bir musibete maruz kalınca tedbir almamak,   maddî ve manevî sıkıntılardan kurtulmak i¸in ¸arelere baş vurmamak anlamında değildir. Tedâvî bağlamında. و ابره الاكمه و الابرص “Körü ve alacayı iyileştiririm ” (Al-i İmrân, 3/49) İslâm dininin korunmasını istediği beş şeyden birisi de sağlıklı yaşamadır. و لا تقتلوا انفسكم   “..Kendinizi öldürmeyiniz” (Nisa, 4/29), و لا تلقوا بايديكم الى التهلكة “Kendi ellerinizle kendinizi tehlikeye atmayın” (Bakara, 2/195) anlamındaki âyetler; تداووا فان الله عز و جل لم يضع داء الا وضع له دواء   "Ey Allah'ın kulları tedavi olunuz. Zira yüce Allah hi¸bir hastalık yaratmamıştır ki, şifasını da birlikte yaratmış olmasın”[\[26\]](#) anlamındaki hadis sağlığın korunması ve tedavi olunmasını öngörmeaktadır. Eyyub peygamberin   bedenine, malına ve ev halkına bela isabet etmiş ve 18 yıl sıkıntılı günler ge¸irmiştir.[\[27\]](#) Eyyub (a.s), hastalığının ve sıkıntısının iyileşmesi i¸in Allah'a dua etmiş, (Enbiya, 83-84; Sad, 41-42) Allah'ın emri üzerine ayağını yere vurmuş ¸ikan sudan i¸ip yıkanmış i¸ ve dış bütün hastalıkları iyileşmiş ve sıkıntıları gitmiştir. Yüce Allah Yakup peygamberi örnek vererek bedensel ve zihinsel her türü hastalıktan kurtulmak i¸in tedavi yollarına başvurulması gerektiğini, şifayı verenin Allah olduğunu bilmemizi istemektedir.[\[28\]](#) Eyyub peygamber gibi diğer Peygamberler de musibetlere maruz kalmışlardır.[\[29\]](#) Mesela Peygamberimiz Hz. Muhammed (a.s.), Taif’te taşlanmış, ayakları kan revan i¸erisinde kalmış, Uhud savaşında dışı kırılmış, yüzü yaralanmıştır. Hz.

İşe, Peygamberimizden daha şiddetli acı kesilen birisini gördüğünü söylemiştir.^[30] Mülkinlerin başlarına gelen musibetlere sabretmeleri durumunda, bu tavırları onların sevap kazanmalarına, günahlarının bağışlanmasına ve manevi derecelerinin artmasına sebep olur. Engellilerle Sosyal İlişkiler

İslam, sosyal ilişkilere büyük önem vermektedir. Bu konuda sağlıklı ve engelli diye bir ayırım yapmaz. Ancak yardıma, ilgiye ve bakıma muhtaç insanlarla daha çok ilgilenmeyi teşvik eder. Peygamberimiz günahı engellilere karşı kötü davranışları, mesela, onların yoluna engel olanları kınamıştır.^[31] Hz. Hatice validemiz, Peygamberimizi "güçsüz, yeklenen" (tahricile) kimse olarak tanıtmıştır. "el-kell", kendi işini kendisi yapamayan, zayıf ve güçsüz olması hasebiyle insanlara muhtaç olan aciz kimse diye tarif edilmektedir. Bu kavram, her türlü engelliği içerir. Bu Hz.

Peygamber'in daha peygamberlik öncesinde zayıf, güçsüz ve acizlere arka çıktı, onların sıkıntılarını ve ihtiyaçlarını giderme abası içerdiği beyanıdır. Dinimiz, engellilerle ilgilenmeyi ve onlara yardımcı teşvik etmekte ve bunu sevap bir davranış olarak görmektedir. Güçsüz engelli bir kimseye yol göstermek, sağır ve dilsiz ile ilgilenmek^[32] ve aracına binmeye alışan bir engelliye yardımcı olmak sadakadır.^[33]

Peygamberimiz

sahabeden Eb'd-Derd'ya,

1581;1576;1603;1575;1604;1588;1610;1574;1610;1593;1605;1610;1608;1610;1589;1605; "Bir şeyi (aşırı) sevmen, seni kör ve sağır eder!"^[34] Demesi gibi mecazi anlamda "kör, sağır ve dilsiz" kelimelerini kullanmış ancak hiçbir engelliye bu kelimelerle nitelenmemiştir. Aksine insanların fiziksel nitelikleriyle aşağılanmasına karşı kesilmiştir. Annesini dile dolayarak bir köle ayıplayan Eb'd Zerr'e,

1610;1575;1575;1576;1575;1584;1585;1575;1593;1610;1585;1578;1607;1576;1575;1605;1607;1575;1606;1603;1575;1605;1585;1572;1601;1610;1603;1580;1575;1607;1604;1610;1577; "Sende hiçbir aciz hiliyye (tavrı) var!" diyerek azarlamıştır.^[35] Bu rivayetler, Peygamberimizin bırakın herhangi bir engellinin engeliyle tahkir edilmesini veya sakatlığıyla hitap edilmesini, engelsiz kimselerin dahi boyu veya rengi sebebiyle ayıplanmasına sessiz kalmadığını, aksine bu tür tavırlara sert bir şekilde karşı kesildiğini ortaya koymaktadır.

Peygamberimiz engelli insanlara, onları onura edecek kelimelerle nitelenmiş, onlara iltifat etmiştir. Güçsüz engelli bir sahabe'den söz ederken, ona "basıcı" (basıcı, retli, iyi görünün) demiştir.^[36] Peygamberimiz bir gün ashabına "her gün"

içerdiği sadaka verilmesi gereğinden söz eder. Sahabe, her gün içerdiği sadaka verecek imkanlarının olmadığını söyler. Bunun üzerine Peygamberimiz, sadakanın hiçbir kesilmeden eşidinin olduğunu bildirir ve;

1578;1607;1583;1610;1575;1604;1575;1593;1605;1609;1608;1578;1587;1605;1593;1575;1604;1575;1589;1605;1608;

1575;1604;1575;1576;1603;1605;1581;1578;1609;1610;1601;1602;1607;1608;1578;1583;1604;

1575;1604;1605;1587;1578;1583;1604;1593;1604;1609;1581;1575;1580;1577;1604;1607;1602;1583;

1593;1604;1605;1578;1605;1603;1575;1606;1607;1575;1608;1578;1587;1593;1609;1576;1588;1583;1577;

dîni görevlerde ruhsat bildirme veya tedâvi etme veya değer verme bağlamında zikredilmektedir. Mecâzî anlamda engellilik, îman etmeyen insanların ilâhî gerçekleri anlamamaları, görmemeleri, duymamaları ve konuşamaları bağlamında geçmektedir. Ahiret hayatında göreme, duyma ve konuşma engelli olmak ise; hakîkî ve mecâzi anlamda, kâfirler için gerçekten kör, sağır ve dilsiz olmaları veya kendilerini sevindirecek şeyleri görememeleri, duyamamaları ve delil ile konuşamamalarıdır. Özürlü, engelli ve hasta olan insanlar, ibadetlerini ancak güncelîleri nispetinde yaparlar. Bu kimselere dînî her türü kolaylık sağlanmışır. Aklî melekelerini yitirenler ise ibadetle sorumlu değillerdir. İnsanın fizîkî ve ruhî varlığını sağlıklı olarak, sürümesi temel görevidir. Bu görevin ihmali, insanda bir takım Özürlülerin meydana gelmesine sebep olabilmektedir. Öte yandan insan, Ölümü ve hayatı ile imtihan halindedir. Bazen nimetlerle bazen de musibetlerle imtihan olur. Dolayısıyla başına gelen her sıkıntının müsebbibi bizzat kendisi olmayabilir. İlâhî imtihanın yanı sıra, anne-baba ve toplumun da ihmal ve kusurları olabilir. İster ilâhî bir imtihan sonucu, isterse kendisi ve diğer insanların kusuru sebebiyle olsun bir musibetle karşılaşın insanın her şeyden Önce metanet ve sabır gösterebilmesi gerekir. Bu, sıkıntılarında kurtulmak için maddî ve manevî çarelere başvurmasına ve tedavi olması engel değildir. Aksine tedavi olmak, dertlere çare aramak Allah ve Peygamberin emridir. Mümin Öncelelikle bütün çarelere başvurur ancak “musibet ancak Allah’n izni ve takdiri ile olmuştur, O, izin vermeseydi olmazdı, bunda da bir hayır vardır diyerek” rahat olma bilincini kazanabilmesi insanın Allah’a olan imanının sonucudur. [1] Bu bölüm Din İşleri Yüksek Kurulu Öyesi Doçil, Dr. İsmail KARAGÖZ tarafından hazırlanmıştır. [2] Madde 3/a. [3] Müslim, Birr, 34, III, 1987; İbn Mâce, Zühd, 9, II, 1388; Ahmed, II, 285. [4] et-Taberî, Abdullah ibn Cerîr, Câmi’l-Beyîn An Te’vîli âyi’l-Kur’ân, IX, 10/128. Beyrut, 1988. el-Kurtubî, Muhammed b. Ahmed, el-Câmi Li Ahkâmi’l-Kur’ân , X, 298. Dâru İhyâürsquo;t-Türâsî’l-Arabiyyi, Beyrut, tarihsiz. el-Beydâvî, Abdullah bin Ömer, Envâru't-Tenzî ve Esrârüt-Te'vîl, (Mecmûatün minet-Tefâsîr), IV, 56. Beyrut, tarihsiz. Yazır, Hamdi, Hak Dîni Kur’an Dili, V, 3192. Eser neşriyat, İst. 1971. [5] Taberî, IX, 15/168. [6] Hıcr, 15/6. bk. Duhân, 44/14; Kalem, 68/51. [7] Şuarâ, 26/27. bk. Zâriyât, 51/39. [8] Kamer,54/ 9. bk. Kalem, 68/2. [9] A’râf, 7/66-67. [10] Yazır, I, 234. [11] en-Nesefî, Ebû’l-Berekât, Medâriku’t-Tenzîl ve Hakâiku’t-Te’vîl, (Mecmûatün Mine’t-Tefâsîr) II, 10. Beyrut, tarihsiz. [12] el-Hâzin, Ali b. Muhammed, Lübâbü’t-Te’vîl fî Meânî’t-Tenzîl, (Mecmûatün Mine’t-Tefâsîr), II, 10. Beyrut, tarihsiz. [13] Bakara, 2/130, 142. [14] A’râf, 7/155. [15] Cîn 72/4. [16] En’âm, 6/140. [17] Bakara, 2/286. [18] Bakara, 2/184-185. [19] Buhârî, Talâk, 11, VI, 168; Hudûd, 22,VII, 21; Ebû Dâvûd, Hudûd, 16, IV, 559; Tirmizî, Hudûd, 1, IV, 32; Nesâî, Talâk, 21, VI, 156; İbn Mâce, Talâk, 15. I, 658.

[islam ve Hayat.Güncel Vaaz ve Hutbeler](#)